

**System ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju na
lata 2004-2006 i Narodowych Strategicznych Ram
Odniesienia na lata 2007-2013**

Krajowa Jednostka Oceny

Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, MRR

Warszawa, Wrzesień 2007

Celem niniejszego dokumentu jest prezentacja sposobu organizacji procesu ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013.

Potrzeba uspoźnienia systemu ewaluacji wynika z konieczności koordynacji dwóch równoległych procesów: ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013.

Wymienione powyżej procesy ewaluacji realizowane będą w ramach jednego systemu opisanego w niniejszym dokumencie.

Za realizację procesu ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia jest **Krajowa Jednostka Oceny, której rolę pełni Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej umiejscowiony w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.**

System ewaluacji NPR i NSRO należy czytać razem z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 z dnia 30 maja 2007 r. oraz z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia na lata 2007-2013, maj 2007 r. Dokumenty dostępne są na stronie www.mrr.gov.pl. Uzupełnienie lektury niniejszego dokumentu stanowi dokument Plan ewaluacji NSRO 2007-2013 dostępny na stronie www.ewaluacja.gov.pl

Strategiczne obszary tematyczne objęte ewaluacją

Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia realizowana będzie w ramach następujących obszarów tematycznych:

- 1. Ocena wpływu Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 na rozwój społeczno- ekonomiczny Polski**
- 2. Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Narodowych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury**
- 3. Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie innowacyjności gospodarki**
- 4. Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie rozwoju zasobów ludzkich**
- 5. Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Narodowych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie rozwoju regionalnego i przestrzennego**
- 6. Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie budowy potencjału administracji publicznej i realizacji zasady „good governance”**

Ad. 1 Ocena wpływu Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 na rozwój społeczno- ekonomiczny Polski

Cel strategiczny NSRO: Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel strategiczny NPR: Rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Cel 1 NPR: Wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu gospodarczego.

Celem działań ewaluacyjnych w tym obszarze będzie kompleksowa ocena oddziaływania Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na polską gospodarkę poprzez analizę wpływu NPR oraz NSRO na wzrost gospodarczy, zwiększenie zatrudnienia oraz spójności społecznej - ekonomicznej i przestrzennej.

Jednym z instrumentów ww. badań ewaluacyjnych będzie ocena makroekonomiczna realizacji NSRO dokonywana przy wykorzystaniu modeli ekonometrycznych.

Ad. 2 Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury

Cel 3 NSRO: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski

Cel 3 NPR: Włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej

Ewaluacji poddawany będzie wpływ rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej w ramach NPR oraz NSRO na rozwój społeczno-ekonomiczny Polski, w tym w szczególności wpływ na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej kraju.

Badania ewaluacyjne w obszarze infrastruktury koncentrować się będą na zagadnieniach dotyczących oceny interwencji w zakresie infrastruktury transportowej, środowiskowej, informacyjnej, społecznej oraz energetycznej. W ramach obszaru ocenie podlegać będzie również wpływ interwencji współfinansowanych z funduszy strukturalnych UE na środowisko naturalne.

Głównymi kryteriami oceny będzie skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność i trwałość ww. interwencji w zakresie realizacji celów polityki spójności wyznaczonych w ramach strategii rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, określonej w Narodowym Planie Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia.

Ad. 3 Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie innowacyjności gospodarki

Cel 4 NSRO: Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług

Cel 4 NPR: Intensyfikacja procesu zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej

W zakresie zagadnień związanych z innowacyjnością ocenie poddawana będzie skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność i trwałość instrumentów realizacji i ich efektów w ramach NPR i NSRO przyczyniających się do rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw oraz całej gospodarki. Badaniu podlegać będą instrumenty ekonomiczno-finansowe bezpośrednio wspierające przedsiębiorstw oraz instrumenty służące rozwojowi instytucjonalnego otoczenia biznesu sprzyjającego podniesieniu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw i całej gospodarki.

Istotnymi aspektami na których skoncentrowane będą działania ewaluacyjne są zagadnienia związane z procesami badań i rozwoju (B+R) oraz rozwojem społeczeństwa informacyjnego i ich rolą w zwiększaniu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.

Ad. 4 Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie rozwoju zasobów ludzkich.

Cel 2 NSRO: Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej

Cel 2 NPR: Zwiększenie poziomu zatrudnienia i wykształcenia

Celem ewaluacji w zakresie rozwoju zasobów ludzkich będzie ocena wpływu Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na podniesienie jakości kapitału ludzkiego. Badaniu podlegać będzie również wpływ NPR i NSRO na wzrost poziomu edukacji społeczeństwa i poprawę jakości kształcenia, zmniejszenie poziomu bezrobocia, zwiększanie poziomu zatrudnienia oraz promocję przedsiębiorczości oraz zwiększenie spójności społecznej.

Ad. 5 Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Narodowych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie rozwoju regionalnego i przestrzennego

Cel 5 NSRO: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Cel 6 NSRO: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich

Cel 5 NPR: Wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce

Przedmiotem ewaluacji w ramach niniejszego obszaru będzie wymiar terytorialny realizacji Narodowego Planu Rozwoju i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia.

Celem ewaluacji w ww. obszarze będzie ocena wpływu NPR i NSRO na rozwój regionalny i przestrzenny kraju oraz zwiększanie spójności regionalnej, przestrzennej w tym zakresie.

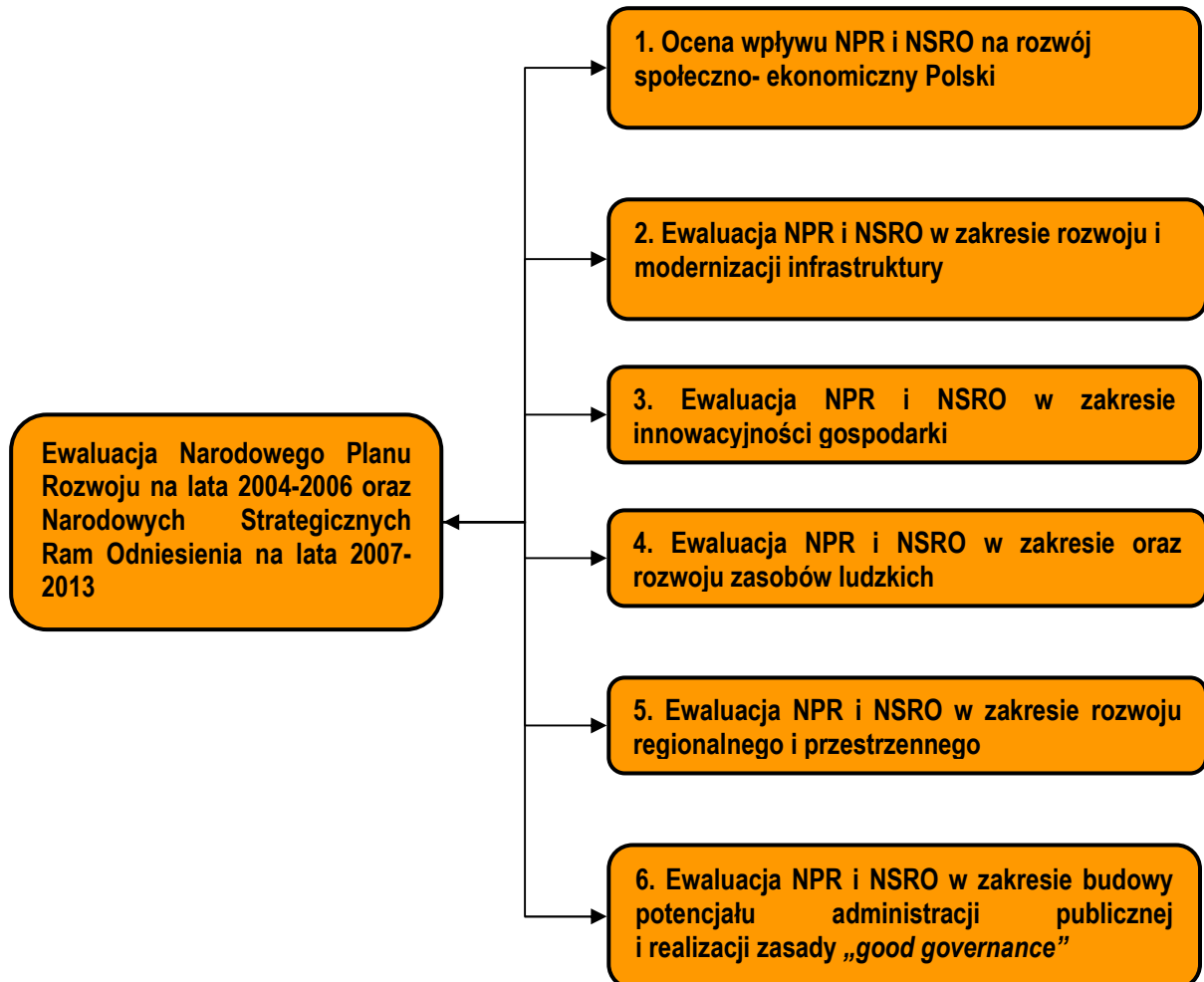
Ad. 6 Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie budowy potencjału administracji publicznej i realizacji zasady „good governance”

Cel 1 NSRO: Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa

Przedmiotem ewaluacji w zakresie wpływu NPR i NSRO na budowę potencjału administracji publicznej i realizacji zasady „good governance” będzie system instytucjonalny administracji publicznej i jego zdolność do skutecznej i efektywnej realizacji zadań w zakresie polityk publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem polityki rozwoju, w tym realizacji NPR i NSRO.

Bieżącej ocenie poddawane będą procesy realizacji polityk ze szczególnym uwzględnieniem jakości koordynacji i współpracy zaangażowanych instytucji oraz ich zdolności do zarządzania (programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli i ewaluacji) prowadzonymi politykami rozwojowymi.

Rysunek 1 prezentuje w ujęciu graficznym scharakteryzowane powyżej obszary ewaluacji:

2. Organizacja systemu wdrażania procesu ewaluacji

Głównym podmiotem systemu wdrażania procesu ewaluacji jest **Krajowa Jednostka Oceny, której rolę pełni Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego** (obsługą organizacyjną prac KJO zajmuje się Wydział Ewaluacji).

Koordynacja procesu ewaluacji NPR i NSRO odbywać się będzie na forum **Zespołu Sterującego procesem ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia**. W jego skład wchodzić będzie Dyrektor Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej (pełniący rolę przewodniczącego Zespołu) oraz Dyrektorzy Departamentów pełniących funkcję Instytucji Zarządzającej PWW, Instytucji Koordynującej NSRO, Instytucji Zarządzających PO oraz Instytucji Koordynującej RPO.

Główną rolą Zespołu Sterującego procesem ewaluacji NSRO będzie:

- koordynacja procesu ewaluacji NPR i NSRO,
- zapewnienie spójności procesu ewaluacji NPR i NSRO,
- podejmowanie decyzji o sposobie wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych.

Zespół Sterujący procesem ewaluacji NPR i NSRO będzie spotykał się raz na 2-3 miesiące.

Organizacja systemu wdrażania procesu ewaluacji na poziomie roboczym opierać się będzie na powołanych w tym celu w ramach Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej **6 tematycznych grupach Sterujących** odpowiadających swoim zakresem pięciu głównym strategicznym obszarom tematycznym, będących przedmiotem ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia.

1. Grupa Sterująca: Wpływ NPR i NSRO na rozwój społeczno- ekonomiczny.
2. Grupa Sterująca: Rozwój i modernizacja infrastruktury.
3. Grupa Sterująca: Innowacyjność gospodarki.
4. Grupa Sterująca: Rozwój zasobów ludzkich.
5. Grupa Sterująca: Rozwój regionalny i terytorialny.
6. Grupa Sterująca: Budowa potencjału administracji publicznej i realizacja zasady „good governance”.

Głównym celem funkcjonowania Grup sterujących jest zapewnienie wysokiej jakości procesu ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 poprzez realizację zasady partnerstwa.

Graficzną prezentację sposobu organizacji systemu grup sterujących przedstawia rysunek 2.

**DEPARTMENT KOORDYNACJI
POLITYKI STRUKTURALNEJ
(KRAJOWA JEDNOSTKA OCENY)**

Wydział Ewaluacji oraz poszczególne Wydziały delegują odpowiednią osobę do koordynacji prac w ramach poszczególnych grup sterujących.

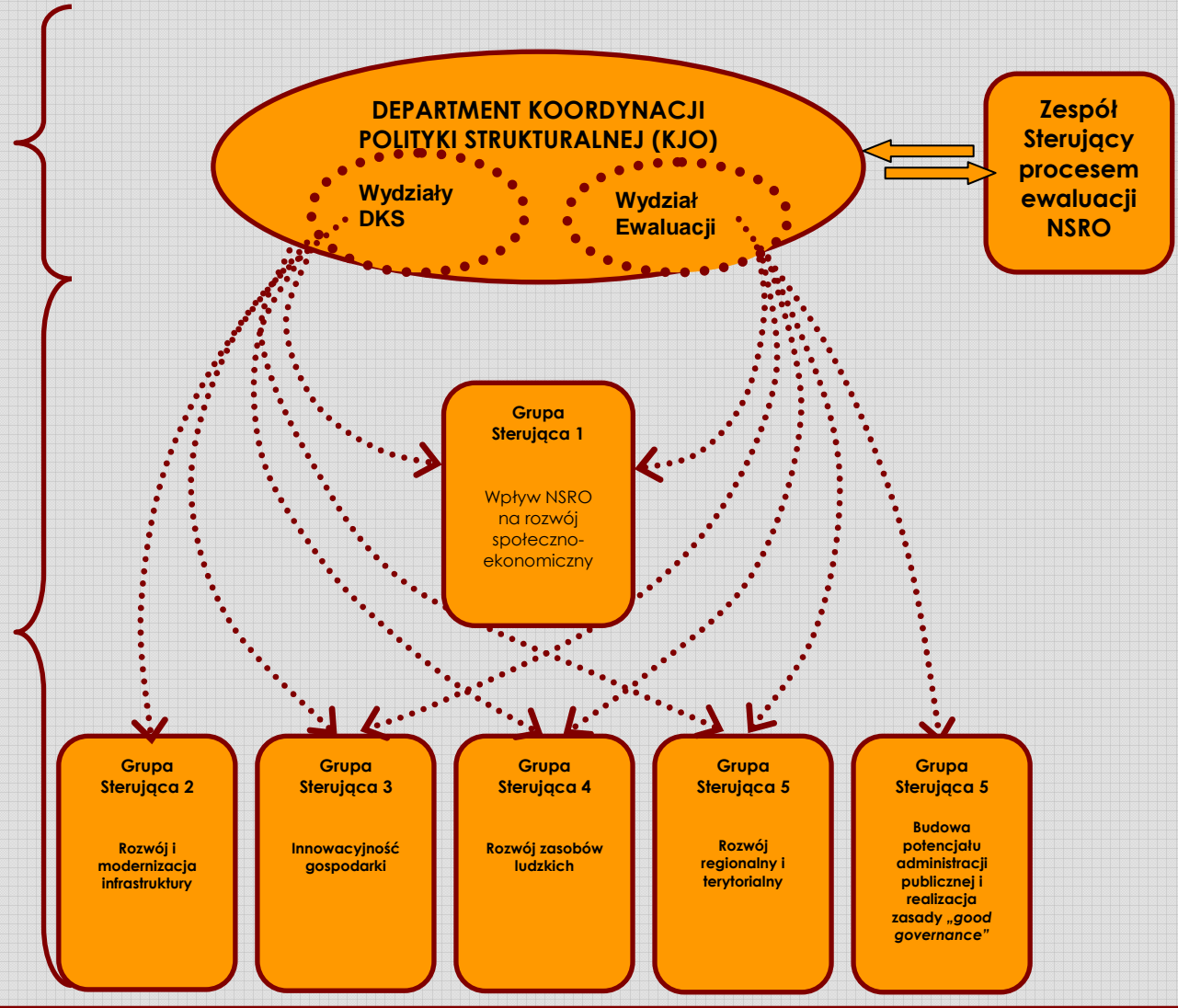
GRUPY STERUJĄCE

Prace grup sterujących współkoordynowane przez przedstawicieli Wydziału Ewaluacji oraz przedstawicieli pozostałych poszczególnych Wydziałów DKS.

Cel funkcjonowania grup: identyfikacja tematów ewaluacji, definiowanie zakresów badań, monitorowanie prac ewaluatora, operacjonalizacja rekomendacji, monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji.

Skład grup: przedstawiciele Wydziału Ewaluacji, odpowiednich Wydziałów DKS oraz Instytucji Koordynującej NSRO, Instytucji Zarządzających PO, Instytucji Koordynującej RPO, pozostałych instytucji zaangażowanych w proces ewaluacji, eksperci zewnętrzni.

Spotkania: spotkanie każdej grupy raz na miesiąc.

Stałymi uczestnikami Grup Sterujących będą przedstawiciele **Wydziału Ewaluacji oraz pozostałych odpowiednich Wydziałów Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej**. Skład grup będzie poszerzany o przedstawicieli pozostałych podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji w zależności od charakteru realizowanych działań ewaluacyjnych. Każda z grup będzie liczyła maksymalnie 15 osób i zawierać będzie następujące kategorie uczestników:

- uczestnicy stali:
 - przedstawiciel Wydziału Ewaluacji,
 - przedstawiciele właściwych Wydziałów Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej,

- uczestnicy dodatkowi:
 - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej PWW,
 - przedstawiciele Instytucji Koordynującej NSRO,
 - przedstawiciele właściwych dla danego obszaru tematycznego Instytucji Zarządzających programami operacyjnymi,
 - przedstawiciele właściwych dla danych kwestii tematycznych instytucji funkcjonujących na niższych poziomach wdrażania,
 - eksperci zewnętrzni właściwi dla danego obszaru lub kwestii tematycznych.

W skład *Grupy Sterującej1: Wpływ NPR i NSRO na rozwój społeczno- ekonomiczny* wchodzić będą przedstawiciele Wydziału Ewaluacji, odpowiednich Wydziałów Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej oraz Instytucji Zarządzającej PWW i Instytucji Koordynującej NSRO uczestniczący w pracach każdej z pozostałych tematycznych Grup Sterujących (maksymalna liczba osób: 15).

Rolą Grup sterujących będzie w szczególności:

- identyfikacja tematów badań ewaluacyjnych

Członkowie Grup w obszarach swoich kompetencji będą współuczestniczyć w definiowaniu tematów badań ewaluacyjnych na poziomie NPR i NSRO. Propozycje obszarów tematycznych przedstawiane będą przez Wydział Ewaluacji oraz instytucje uczestniczące w pracach grupy. Proponowane obszary tematyczne będą przedmiotem dyskusji na forum Grupy w celu zdefiniowania określonych tematów badań ewaluacyjnych. Decyzję o realizacji badania ewaluacyjnego zdefiniowanego na forum Grupy sterującej podejmuje Dyrektor Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej.

- definiowanie zakresu badań ewaluacyjnych

Po podjęciu decyzji o realizacji określonego badania ewaluacyjnego na forum Grupy definiowany jest ogólny zakres badania ewaluacyjnego. Następnie Wydział Ewaluacji we współpracy z członkami Grupy sterującej przygotowuje projekt szczegółowego zakresu badania (główne problemy badawcze, pytania i kryteria ewaluacyjne, wymagana metodologia, wymagania odnośnie zespołu ewaluacyjnego, ramy czasowe badania, forma

prezentacji wyników badania), który konsultowany jest na forum Grupy. Rolą członków Grupy jest analiza dokumentu oraz wnoszenie ewentualnych uwag do przygotowanego projektu zakresu badania.

- monitorowanie prac ewaluatora zewnętrznego i odbioru raportów ewaluacyjnych

Rolą Wydziału Ewaluacji jest monitorowanie prac ewaluatora poprzez bilateralne spotkania robocze oraz sprawozdawanie przez ewaluatora postępu prac na forum Grupy sterującej. Za odbiór raportów ewaluacyjnych (metodologicznego, cząstkowych, końcowego) odpowiedzialna jest Krajowa Jednostka Oceny. Rolą członków Grupy jest analiza materiału i przedstawianie uwag do ww. dokumentów.

- operacjonalizacja wniosków i rekomendacji sformułowanych przez ewaluatora oraz monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji.

Po zakończeniu badania, przedstawieniu przez ewaluatora zewnętrznego raportu końcowego i zaprezentowaniu wyników oraz odbiorze raportu końcowego przez KJO, rolą Grupy sterującej jest operacjonalizacja zawartych w raporcie rekomendacji, a następnie monitorowanie procesu ich wdrażania.

3. Budowa potencjału ewaluacyjnego i rozwój kultury ewaluacyjnej wśród instytucji zaangażowanych w realizację NPR i NSRO

Poza działaniami związanymi z przeprowadzaniem badań ewaluacyjnych realizowane będą również działania służące budowie potencjału ewaluacyjnego i rozwojowi kultury ewaluacyjnej:

1. Budowa systemu i koordynacja procesu ewaluacji NPR i NSRO:

- Planowanie procesu ewaluacji
- Monitoring realizacji *Planów ewaluacji programów operacyjnych* oraz *Okresowych planów ewaluacji programów operacyjnych*
- Współpraca w zakresie koordynacji procesu ewaluacji z Jednostkami Ewaluacyjnymi funkcjonującymi w ramach programów operacyjnych

2. Rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji:

- Organizacja spotkań prezentujących wyniki badań ewaluacyjnych
- Konferencje tematyczne w zakresie ewaluacji
- Szkolenia w zakresie ewaluacji organizowane dla Jednostek Ewaluacyjnych funkcjonujących w ramach poszczególnych programów operacyjnych
- Publikacje materiałów w zakresie ewaluacji
- Rozwój strony internetowej poświęconej ewaluacji

3. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi:

- Współpraca z Komisją Europejską oraz Państwami Członkowskimi
- Współpraca z ekspertami krajowymi i zagranicznymi w zakresie ewaluacji

4. Rozwój metodologii badań ewaluacyjnych

Rysunek 3 prezentuje w ujęciu graficznym scharakteryzowane powyżej działania służące budowie potencjału ewaluacyjnego i rozwojowi kultury ewaluacyjnej:

